

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ב' כסלו תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין קא | דף הכולל: שבת קי.
דף היומי בהלכה: מסעיף כ"ג עד תחילת סימן תקכ"ט.
מוסר: אהבת חסד - והפרשת מעשר' עד 'וגדר המעשר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער השמחה עד 'וצריך אדם לחקור'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

השיעור החשוב שלמד הת"ח מבני-ברק בשגרירות השוודית בתל-אביב | "לא האמנתי שאי-פעם אזכה לסיים את מסכת עירובין" | כשהסטיפלער השתמש ב"רוח הקודש" כדי להעמיד בחור על רגליו | 2021

חדשות מהעולם היהודי

גדולי ישראל חתמו: להתפלל על זקן ראשי הישיבות הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצ'יק שליט"א

מרנן הגר"ח קנייבסקי והגרי"ג אדלשטיין חתמו היום על מכתב נרגש לכלל הציבור
בו הם קוראים להעביר בתפילה לרפואת זקן ראשי הישיבות

בהתרגשות גדולה, תוך כדי שהם מעתירים תפילות וברכות לרפואת הגרמ"ד הלוי סולובייצ'יק.
כמו כן מציין הרב מלר שזהו מכתבם השני של מרנן ורבנן שליט"א לרפואת הגרמ"ד שקורא להעביר בתפילה.
כזכור, בשנה שעברה כאשר הגרמ"ד היה במצב קשה ביותר, אז כתבו גדולי ישראל מכתב בו הם קוראים לכלל הציבור להתפלל ולהתחזק לרפואתו.
היום כאמור, יוצאים שוב שר התורה הגר"ח קנייבסקי וראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין בקריאה נרגשת ביותר על "ספר תורה ששרוי בצער" ו"שריד לדור דעה" שזקוק לרפואה שלמה.
הציבור נקרא להמשיך להתפלל ולעורר רחמי שמים מרובים עבור הגאון רבי משולם דוד בן אלטע הענדל, לרפואה שלמה בתוך שאר חולי עמו ישראל.

מצבו של זקן ראשי הישיבות בדורנו הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצ'יק ראש ישיבת בריסק עדיין חמור מאוד ובשל כך גדולי ישראל יוצאים בקריאה נרגשת ביותר: "ספר תורה שרוי בצער".
מרנן ורבנן גדולי ישראל שר התורה הגר"ח קנייבסקי וראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין יצאו בקריאה נרגשת מעומק הלב לכלל הציבור בארץ ובעולם לשפוך שיח ותחינה לפני בורא עולם עבור זקן ראשי הישיבות בדורנו, הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצ'יק, שעל אף השיפור הקל שחל במצבו הקשה, הוא עדיין זקוק לרפואה שלמה ולישועה גדולה.
הרב הגאון רבי שמעון יוסף מלר, מחבר הספרים על "בית בריסק" תלמידו ומקורבו של ראש הישיבה, שבהשתדלותו נכתב המכתב המרגש, מציין ששר התורה הגר"ח קנייבסקי וראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין ראש ישיבת פוניבז' חתמו על הקריאה

אני עדיין מרגיש ממש מחויב לסיים כל יום את הדף היומי בלי לצבור 'חובות', כי אני חייב לסיים את כל 30 הדפים עד סוף החודש, גם אם אני לא עומד להיבחן עליהם הפעם"

הרה"ג ר' יוסף רוטנברג, נבחן 'דרשו', מספר על התרומה האדירה של הלימוד במסגרת 'דרשו'

יעקב א. לוסטיגמן

והם לא יודעים כל כך איך פותחים שולחן ערוך. אם יש להם שאלה הם מיד יתקשרו לרב או מקסימום יפתחו משנה ברורה, ואין להם מושג בכלל איך בודקים בשולחן ערוך, באיזה נושאי כלים מסתכלים, מה המשקל שנותנים לכל אחד מהם, כמו מי פוסקים במקרה של מחלוקת. חלק גדול מאוד ומרכזי בתורה לא רק שלא ידוע להם, אלא שהם אפילו לא יודעים מאיזה צד להסתכל עליו. "מצד שני, מי שלמד ב'קנין הלכה', גם אם לא עבר על כל השולחן ערוך, יש לו את הכלים לפתוח בכל מקום, למוד, לבין ולדעת כמו מי לפסוק. כמובן שכשצריך שאלת חכם עושים שאלת חכם, וכשצריך לשאול רב שואלים רב, אבל ברוב המקרים צריך פשוט ללמוד ולדעת ומי שיוודע לפתוח שולחן ערוך לא צריך לשאול רב".

הרב רוטנברג מציין שאחת התועלות הגדולות שלו מהלימודים ב'דרשו' היא דווקא בלימוד המסכתות הישיבות שלכאורה נלמדו כל השנים בעיון ובבקיאות, וכל יושב אהלים היה בקי בהם גם לפני התוכניות של 'דרשו'.

"ללמוד בבא קמא ובבא בתרא זה דבר אחד", הוא אומר, "וללמוד את אותן מסכתות אחרי שלמדת את כל הש"ס זה עניין אחר לגמרי. כשהגמרא מזכירה מושגים אחרים יודע על מה היא מדברת, כשתוס' מביא סתירה מגמרא אחרת, אתה יודע למה הוא מתכוון, וגם אם אתה צריך לפתוח את הגמרא כדי לראות את הסוגיא בפנים, אתה מגיע אליה עם ידע מוקדם שצריך רק לחדד וללטש קצת, ולא כמו סומא בארובה שמתחיל עכשיו ללמוד נושא חדש לגמרי רק כדי להבין שאלה אחת של תוס' בסוגיא שבה אתה עוסק.

"זאת הרגשה אחרת, זה סוג לימוד אחר, וזאת חוויית לימוד שונה לחלוטין אחרי שאתה נבחן ב'דרשו' במשך כמה שנים", מסכם הרב רוטנברג.

"אני מבקש לנצל את הבמה כדי להודות באמת להנהלת 'דרשו' ולכל העוסקים במלאכת הקודש. שהקב"ה ישלם לכם שכרם משלם".

"זכיתי לסיים פעמיים ש"ס בזכות 'דרשו' בתוכנית 'קנין תורה', וגם חלק משמעותי משולחן ערוך 'אורח חיים' ו'יורה דעה' בתוכנית 'קנין ש"ס', וכן את כל המשנה ברורה בתוכנית 'דף היומי בהלכה'".

כך משיב לנו הרה"ג ר' יוסף רוטנברג, על שאלתנו מה תרם לו ארגון 'דרשו' שבו הוא נבחן כבר למעלה מ-16 שנים.

"אני חושב ש'דרשו' תרם לכל עם ישראל, עצם קיומו של הארגון הזה הוא ברכה מיוחדת לעם ישראל והוא מרבה לימוד בתורה באופן שאי אפשר לדמיין בכלל", אומר הרב רוטנברג, "גם לי באופן אישי התרומה עצומה, כי זכיתי בזכות הארגון ובסייעתא דשמיא מיוחדת לסיים את כל האמור, ואני בטוח שלא הייתי מגיע לתוצאות כאלו בלי התוכנית של 'דרשו' שבהן זכיתי להשתתף". הרב רוטנברג מספר שכיום הוא כבר לא נבחן ב'קנין תורה', אלא רק ב'דף היומי בהלכה', ובכל זאת ההרגל שקנה בשני מחזורי הלימוד הקודמים, אינו נוטש אותו. "אני עדיין מרגיש ממש מחויב לסיים כל יום את הדף היומי בלי לצבור 'חובות', כי אני חייב אבל ממש חייב לסיים את כל 30 הדפים עד סוף החודש, גם אם אני לא עומד להיבחן עליהם הפעם".

לדבריו, "גם הלימוד עצמו נעשה באופן של לימוד כדי לדעת, ולא לימוד כדי ללמוד את הדף ולסמן עוד 'וי' בלוח השנה. זה לימוד אחר, עם סיכומים בכתב או בעל פה, עם שינון וחזרה, ועם הרבה מאוד מאמץ לזכור כל פרט והשתדלות אמיתית שלא לשכוח כלום".

אבל התרומה הגדולה ביותר, לדעת הרב רוטנברג, ניתנה לו דווקא מהתוכנית 'קנין הלכה', שבה למד מספר שנים והשלים שלב א' באחד המחזורים. "החוברות של ה'מראי מקומות' הן לא פחות מייצירת אמנות", הוא אומר, "הצורה שבה הם מכוונים את הלימוד, מוליכים אותך בין בתרי הסוגיא עד להלכה הברורה והפסוקה, זה פשוט מדהים.

"אתה יכול לראות אברכים שלומדים בכולל הרבה מאוד שנים,

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בסיום הטיפול שמעה בתו של הרב מבריסק איך שהרופא הגדול אומר לחברו: "כנראה שיש שם במשפחה איזו זכות אבות. הטיפול הצליח כל כך, זה לא דבר טבעי..."

אך כאשר סיפרה זאת לאביה, היא הופתעה מתגובתו...

הלכה לבית החולים, שאלו אותה מי את, והשיבה: "סולובייצ'יק", בלי לספר על יחוסה.

טיפלו בה, ובסיום הטיפול היא שומעת איך שהרופא הגדול אומר לחברו: כנראה שיש שם במשפחה איזו זכות אבות. הטיפול כל כך הצליח, עד שהיא חוזרת לראיה גמורה. זה לא דבר טבעי... היא באה בחיך לאביה וסיפרה לו זאת, שהרופא אמר מעצמו שכנראה זה בזכות אבות.

להפתעתה הגיב אביה מרן הרב מבריסק זצ"ל ואמר: "לא מבזבזים זכות אבות על כאלו דברים! מדובר פה בסך הכל על לא לראות בעין אחת! לא מבזבזים זכות אבות על דבר שכזה".

(גיליון 'ארחות חיים')

"ויעתר לו ה'" (בראשית כה כג)

"לפי שאינו דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת צדיק בן רשע" (רש"י)

סיפר הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א: ישנו סיפור מעניין שסיפר הרב אליעזר פרידליס שליט"א. אבא שלו היה יליד בריסק, ויש להם הרבה סיפורים על בריסק. אחד מהסיפורים שהוא סיפר, ספרה לו מרת רבקה בתו של הרב מבריסק (הרבנית רבקה שיף שתחי').

כשהיא היתה ילדה צעירה היתה לה איזו שהיא בעיה בעין, שעל פי הטבע היא יכלה חלילה לאבד את הראיה בגללה. היא

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

אחד מתלמידי החכמים הגדולים בבני ברק, השוקד מזה עשרות שנים על התורה והעבודה בישיבת פוניבז', סיפר לשומעי לקחו על ביקור שערך פעם בשגרירות שוודיה, ברחוב הירקון בתל אביב...

מה ניתן ללמוד מהתנהגותם של אנשי השגרירות השוודית, להנהגה הראויה לבני תורה?

נחשב הדבר כאירוע נדיר ויוצא דופן במיוחד. וכיון שאחד החובות המוטלים על כל בן תורה, היא ללמוד לקח ומוסר מכל דבר שהקב"ה מזמן לו בחייו, הפעיל הת"ח את כל מחשבותיו על מנת להפיק מהביקור את הלקח הנכון. והוא אכן יצא משם עמוס וגדוש בלקחים מוסריים, שהבולט שבהם מובא להלן:

"מהרגע הראשון שנכנסתי לבנין השגרירות ה'מטפס' לכמה קומות" - סיפר הת"ח לתלמידיו - "ראיתי ונתתי אל ליבי שכל פינה בבנין משקפת ומסמלת את ארץ האם, הלא היא שוודיה. על הקירות היו תלויות תמונות נוף משוודיה, הריהוט היה מעוצב בסגנון שוודי, כמו גם סמלים אופייניים אחרים שהאזרחים השוודים מעריכים אותם. כל זאת למרות שהאנשים שאישו את הלשכות והמשרדים בשגרירות לא היו, ברובם, יוצאי שוודיה.

"גם שפת הדיבור בכל פינות השגרירות היתה השפה השוודית, והעובדים הקפידו לשוחח רק בשפה זו; ההנהגות והנימוסין

על הפסוק (במדבר, פרק א' פסוק מ"ט) "אך את מטה לוי לא תפקד", אומר רש"י בשם המדרש (תנחומא ט"ו) - "כדאי הוא לגיון של מלך להיות נמנה לבדו".

לגיונו של מלך אנחנו, וככאלה נועדו לנו תפקידים חשובים ומכובדים. כמי שנמנים על צבא המלך, המטלה שצריכה לעמוד תמיד נגד עינינו היא להראות כחיילים נאמנים ומסורים, החרדים לקיים כל ציווי היוצא מפי המלך, ולדאוג תמיד לכבודו.

אחד האישים התורניים המובהקים של בני ברק, השוקד מזה עשרות-עשרות שנים על התורה ועל העבודה בישיבת פוניבז', בהתמדה נוראה, סיפר לשומעי לקחו על ביקור שערך פעם בשגרירות שוודיה בארץ ישראל, השוכנת ברחוב הירקון בתל אביב.

אם לכל אחד מאתנו לא מזדמן לבקר במקום זה מידי יום ביומו, וגם לא מידי שנה בשנה, הרי שלת"ח הגדול ההוא בוודאי

המעט, ומה גדולה, אפוא, החובה המוטלת עלינו לשמור במסירות רבה על כל תג ותג בהליכות אלו, לא פחות ממה שאנשי השגרירות השוודית ברחוב הירקון, מקפידים על קיום הליכותיהם. "ומבית המדרש אני הולך לביתי, וגם שם, בבית היהודי, יש אינסוף הנהגות שצריכות לאפיין את אנשי הבית, ועליי ועל כל אנשי ביתי מוטלת החובה, לאמץ את ההנהגות הללו בחום, ולא לסור מהן כמלוא הנימה".

לזכור שאנחנו מתגוררים ב'בית יהודי', עם 'פה' משלו, עם הנימוסים משלו, והדבר צריך להיות מורגש בצורתנו, ובכל הליכותינו, שהכל יראו ויגידו ש'האיש הזה משתייך לבית היהודי'!

(מתוך הספר 'שמחה בבית' בעריכת הרב משה מיכאל צורן.
המאמר המלא יופיע בעז"ה בגיליון 'לקראת שבת')

במקום נגזרו מהתרבות בארץ זו; הדיפלומטים הגיעו לעבודתם במכוניות שוודיות, וכך עוד ועוד תווים ותגיות, סמלים וסימונים, שכולם ביחד וכל אחד לחוד הזכירו את שוודיה. "ההרגשה היתה", סיפר הת"ח, "שלמנהלי השגרירות יש עניין מיוחד בהחדרת אורח החיים וההווי השוודי אל תוך הבניין. לאמר: 'כאן מתנהגים כמו בשוודיה, ובשוודיה כמו בשוודיה יש כידוע הנהגות והליכות מיוחדות במינן. מי שחורג מההליכות הללו, אין מקומו אתנו'.

"ביוצאי סוף סוף מבניין השגרירות", המשיך הת"ח לספר, חשבתי לעצמי שהנה אני הולך עתה אל בית המדרש, וגם שם יש, להבדיל, הנהגות והליכות מיוחדות, המאפיינות את בית מקדש

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

קול העם

"מעולם לא העליתי על דעתי שאזכה ללמוד פעם מסכת עירובין"

המכתב המורגש שנשלח למערכת לקראת סיום מסכת עירובין

שונים בגמרא ובהלכה, ומשכך לא חשבתי פעם שאלמד מסכת עירובין שנראית היתה כמסכת קשה ביותר, השייכת לכאורה לבעלי מוחות חריפים ולאילו העוסקים בתיקוני עירובים בערים ובכפרים, ולא לאברכים רגילים מן השורה.

מאז שהצטרפתי בס"ד למעגל לומדי הדף היומי עם תחילת המחזור החדש בחודש טבת תש"פ, בחרתי לעצמי לכתחילה את המסלול של השיעורים בדף היומי הנמסרים מפי הגר"א סגל שליט"א שהתברך בכישרון מיוחד להסביר בשפה ברורה כל פרט, עד שאפילו הסוגיות הסבוכות במסכת שבת ובפרט במסכת עירובין, הפכו לקלילות ומובנות לאשורן בכלילת יופי, והיו הדברים שמחים ומשמחים כנתינתם מסיני.

עולה כל כולנה עלינו להודות ולהלל את ארגון 'דרשו' שהחזיר עטרת תורתנו הקדושה ליושנה ומרחיבים גבולות הקדושה בכל פינות ומחנות, על היוזמה המבורכת שנהגתה ברוחב בינתם, לשלב תמונות וציורים תוך כדי לימוד הדף היומי, כאשר במבט

בס"ד, יום שלישי א' כסלו תשפ"א, עירובין ק' לכבוד הנהלת אימפריית התורה וההוראה - 'דרשו' ולכבוד מע"כ הגאון המופלא רבי אפרים סגל שליט"א מחשובי מרביצי התורה בביתר עילית ומגיד שיעור בדף היומי שע"י 'דרשו'

הנה ימים באים, הנם ימים המבורכים, לקראת סיום מסכת עירובין בשבוע הקרוב בע"ה. הזמן גרמא להביע בכתובים את רחשי לבי ההומים בגודל השמחה על הזכייה העצומה לסיים מסכת זו שלמדתי אותה דף אחר דף במסגרת לימוד הדף היומי דרך המגדלור התורני העולמי 'דרשו ד' ועוזו', על ידי השיעורים הנפלאים של הגר"א סגל שליט"א הנמסרים בהסברה יוצאת דופן וראויה לשבח בכל פה ובכל לשון.

האמת אומר ולא אכחד, כי מעולם לא העליתי על דעתי שאזכה ללמוד פעם מסכת עירובין, כי אם אמנם קובע עתים אנכי לתורה מדי יום, אבל עד השנה האחרונה הייתי לומד לימודים

עירובין, לא נשכח לכלול במסגרת הכרת הטובה את גודל פועליכם להגדיל תורה ולהאדירה, להמתיק את התורה על לומדיה ולהאחיבה על כלל הלומדים על ידי כלי העזר הנלווים לשיעורים היומיים. כה לחי!

אסיים בברכות לרוב אל המג"ש הגאון רבי אפרים סגל שליט"א, שיזכה להפיץ הלאה מעיינותיו הברוכים חוצה, לשם לתפארת ולתהילה, מתוך הרחבה ושמחה והצלחה בכל מעשי ידיו, אכ"ר.

בהערכה רבה

יוסף מאיר האס

רמת ויז'ניץ חיפה

לאחור איני חושב שהייתי מצליח להבין את כל האופנים המובאים בגמרא ובמשנה במסכת עירובין, לולי הציורים הנלווים שנתנו המחשה מפורטת לכל הדינים הנלמדים, בפרט שהם נראים לעיני הלומד בעיצומו של השיעור, וכך נמצינו למדים ומבינים עומקם של דברים בשעת הלימוד עצמו.

בטוחני שהיתה זו השקעה גדולה מצידכם לבנות את המערכת של השיעורים בטוב טעם ודעת, בפרט שילובי התמונות והציורים בתוך השיעור עצמו, אבל דעו לכם נאמנה, כי רק בזכות זאת הצלחתי להבין ולהשכיל את הנלמד, וכך גם שמעתי מפי רבים מידידי שנעזרו בציורים ובהמחשות האלו. יישר כוחכם! ביום הגדול ו' כסלו, יום בו נזכה לסיים בס"ד את מסכת

יהלומים מגדולי ישראל

**הבחור החריש משתאה למזל 'רוח קדשו' של הסטייפלער.
'כיצד הוא מכוון בדיוק לכל הלך מחשבותי? הרי זה בדיוק
מה שאני טוען כל הזמן?'... אך כאן התהפכה לפתע הקערה
על פיה, והסטייפלער החל לומר לו דברים כדורבנות...**

'רוח הקודש' של ה'סטייפלער' שהעמידה בחור על רגליו

גדול היום: לומדים ביום וישנים בלילה! והלא זה פלא, שהרי הרמב"ם כותב שטיקור חכמתו של אדם נקנית בלילה! ואפילו אם נאמר שכן צריכים לישון בלילה, אבל כאשר מתעוררים באמצע הלילה, איזה היתר יש להמשיך לישון? צריכים הרי לקום וללמוד על אתר! הרי זה ביטול תורה!?!..."

הבחור שומע את הדברים מפורש יוצאים מפי רבן של ישראל, ונפשו צוהלת ושמחה! - 'ממש רוח הקודש', הרהר לעצמו.

וה'סטייפלער' המשיך בדבריו: "כיצד יתכן שדוקא בלילה הולכים לישון, ועוד עם בגד מיוחד לשינה?... שיגעון! הרי אנחנו בישיבת 'נובהרדוק' היינו ישנים עם הנעלים ועם הבגדים!...": והוסיף הסטייפלער, שהרי יש ראייה מהגמרא (שבת קיב, א) לכך שיש לישון עם נעליים. שהרי ישנו סוג קשר הנזכר בגמרא - "קשר דרבנן", וכתב על זה הר"ן: "רבנן לא שרו מנעליהם אלא מלילי שבת ללילי שבת מיגיעת תלמודם".

והבחור משתאה ומחריש לדעת, איך הסטייפלער מכוון בדיוק לכל הלך מחשבותיו. זה הרי בדיוק מה שהוא טוען ונוהג כל הזמן. אך כאן 'התהפכה' לפתע הקערה על פיה, והסטייפלער החל לומר לבחור דברים כדורבנות:

"אבל, יש דבר אחד שהוא יסוד כל היסודות: להיות אדם נורמלי!!! כי אם לא מתנהגים נורמלי, אז לא לומדים ולא גדלים, והתוצאות הפוכות!... וכיון שכך, צריכים לישון עם בגדי שינה כמו כולם! צריכים לישון כל הלילה כמו כולם! לישון בלי נעלים כמו כולם! הכל כמו כולם! להיות אדם נורמלי! לא לעשות 'חכמות'!..."

בתקופת לימודי בשיבה היה בחור שהחל לעשות 'משמר' בלילות, בגלל כל מיני חשבונות מחשבונות שונים של התמדה, ובשל כך השתבש והתבלבל כל סדר יומו, ומצבו הרוחני עמד בסימן שאלה. גם כאשר ניסו לדבר על ליבו של הבחור שהדבר עלול להעיב על כל עליתו התורנית, הוא עמד איתן בדעתו שרק כך ניתן לגדול כראוי. באחת הפעמים התבטא הבחור: "רק אם ה'סטייפלער' יאמר לי ברוח הקדש שלא זו הדרך, אסכים לחדול מכך".

בזמנו היתה לי הזכות להיכנס פעמיים בשבוע למעונו של מרן ה'סטייפלער' זצ"ל. ביקשוני חבריו של אותו בחור שבהזדמנות הראשונה שאכנס אנסה לשוחח עימו על כך ולשאול את דעתו כיצד לפעול בעניניו של הבחור ההוא והנהגותיו המוזרות. ואכן, בהזדמנות הראשונה שנכנסתי, שחתי בפני מרן זצ"ל את ענייניו של אותו בחור.

בהתחלה, כשאך התחלתי לספר לו את הענין, הוא התרעם מדוע בכלל באתי אליו על דברים שכאלו: "הבחור איננו בריא! שילך לרופא!" - אמר בפסקנות. אולם לאחר שהבין שמדובר בבחור בריא בנפשו שאימץ לעצמו מנהג שטות, הסכים להקדיש זמן לשוחח עמו. אך שאל: כיצד יידע מיהו הבחור כאשר יבוא לפניו? ביראת הכבוד הצעתי לפניו רעיון מסוים, שעל ידו יבין מיהו הבחור המדובר. ה'סטייפלער' נענה בחיוב להצעה. ואכן, כשנכנס הבחור יחד עם חבר נוסף, מיד זיהה ה'סטייפלער' לפי הסימנים שקיבל ממני שהוא הינו הבחור המדובר.

הוא כיבדם לשבת, והחל לומר בפניהם בלשון זו: "יש שיגעון

הבחורים 'תפסו' שכך הרב שך נוהג, והיו מי שניסו לחקות אותו ולהישאר ערים כל הלילה. כשהרב שך הרגיש בתופעה ביקש להניא אותם מכך ונימק זאת משום שהם עלולים להיות עייפים מחר ויצא שחרם בהפסדם.

"אני עצמי", הצטדק הרב שך, "מחמת העול הגדול של הרבצת תורה הרובץ על כתפי במשך כל ימות השבוע, על הכלל והפרט, לא נותר לי זמן לחזור על לימודי, ואני חש שאם לא אחזור אני ארגיש עצמי כמת! עדיף לי להיות מותש ועייף מלהשתוות למת. "אולם אתם", פנה בחביבות לבחורים, "אין לכם את ההרגשה הזאת, תפקידכם לשמור על זמני השינה, על שמירת סדרי השינה, כי רק כך תגדלו להיות תלמידי חכמים!" ('אוצרותיהם אמלא')

(ע"פ מאמר מאת הרב פנחס זרביב שליט"א בספרו 'למעשה')

ומה שאנחנו ב'נובהרדוק' היינו ישנים עם בגדים" - הטעים ה'סטייפלער' - "הוא משום שכך היה שם הנוהג הנורמלי, אך כיום שהנוהג הוא לא כך, ורוב הציבור הולכים לישון עם בגדי שינה - כך צריך לעשות! אחרת נשארים 'א מאדנער בחור'! (בחור משונה!) ולבסוף אינו לומד ואינו מתפלל ונשאר משונה לכל ימיו..."

זכורני בעת שלמדתי בשיבה, היתה תקופה ממושכת שמרן ראש השיבה הגרא"מ שך זצ"ל עשה 'משמר' בכל ליל שבת. הוא הגיע לאחר סעודת ליל שבת לבית המדרש של חסידי בעלזא ברחוב בעלזא הממוקם לא רחוק מביתו, ושם למד במשך שעות ארוכות דפי גמרא רבים בחשק עצום ובמרץ נעורים עד עלות השחר.

יומא דהילולא

21 שנה לאחר האירוע נעצרה לימוזינה שחורה בחזית ישיבת 'לייקווד' כשראשי המאפיה האיטלקית יוצאים ממנה

ליומא דהילולא של מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל

במיטתך". כאשר שמע בונאנו את הברכה הגיב: "זה מוצא חן בעיני". הוא הבטיח שבתוך שבועיים יפעל לשחרורם של 22 הרבנים. ואכן הוא מימש את ההבטחה.

כ-21 שנה לאחר האירוע הזה, בשנת תשכ"ד נעצרה לימוזינה שחורה ונוצצת בחזית ישיבת 'לייקווד' בלייקווד, ניו ג'רסי, ושני גברים לבושים בהידור רב יצאו ממנה אל עבר משרד השיבה. כאשר נשאלו למבוקשם השיבו כי הם מחפשים את הרב קוטלר. בנו של רבינו, הגאון רבי שניאור קוטלר התייצב בפניהם והציג את עצמו.

"לא, זה לא אתה. אנחנו מחפשים אדם מבוגר" אמרו. הגר"ש קוטלר הסביר להם כי מדובר באביו וכי הוא כבר אינו בין החיים מזה כמה שנים. שני האיטלקים סיפרו לו כי הם בניו של בונאנו וכי אביהם מייחס את אריכות ימיו לברכתו של אביו הצדיק. "עכשיו שאבא שלנו פרש מעסקיו אנחנו מחליפים אותו ובאנו לקבל את אותה הברכה".

"אני מצטער", ענה להם רבי שניאור, "אבא שלי יכול היה לעשות כדבר הזה אבל לא אני". מאוכזבים נפרדו ממנו ראשי המאפיה לשלום.

ואכן, עבור הצלתם של 22 הרבנים מידי הנאצים, זכה ג'ו בונאנו לברכתו של מרן הגר"א קוטלר זצ"ל, ובזכותה חי עד גיל 97. הוא מת ב-2002 בבית חולים בטוסון, אריזונה.

במהלך מלחמת העולם השנייה, בעיצומה של ההשתוללות הנאצית הגיעו 22 רבנים לאיטליה של מוסוליני ועמדו בפני הסגרה למדינותיהם. לאמור: מוות בטוח. מרן רבי אהרן קוטלר זצ"ל, מייסד וראש ישיבת לייקווד ומי שעמד בראש 'ועד ההצלה' באמריקה ביקש בכל מאוודו להציל את הרבנים הללו. הוא פנה לפעיל אורתודוכסי ידוע, מי שחיבר את הספר 'אתיקה מסיני', מר ארווינג בונים, וביקש את עצתו. "מי לדעתך יכול להתערב לטובתם של 99 הרבנים?" שאל.

ארווינג בונים הציע את סניף המאפיה האיטלקית בארה"ב. הגר"א קוטלר האיץ בבונים ליצור קשר מידי עימה. אחרי שנוצר הקשר נשאל רבינו: "מי ההולכים לפגישה?" ותשובתו הרב היתה: "אתה ואני".

הגר"א קוטלר ומר ארווינג יצאו לדרכם לפגוש את ה'סנדק' של המאפיה, מר ג'ו בונאנו. רבינו לא ידע לדבר בשפה האנגלית ולכן בונים הוא שהסביר לבונאנו את בעיית 99 הרבנים הנתונים בסכנת חיים באיטליה. ראש המאפיה שאל את בונים: "מיהו האיש היושב לידך?" ובונים ענה: "הוא ה'סנדק' של העם היהודי". ראש המאפיה אמר לו: "תגיד לו שאני רוצה ברכה". בונים פנה אל רבינו באידיש והסביר לו כי בונאנו רוצה ברכה. רבינו לא היסס לרגע ובירך: "תגיד לו שהוא יאריך ימים וימות במיטתו". תרגם בונים לבונאנו: "הוא מברך אותך בחיים ארוכים ושתמות

מעשה חסד פעוט שעשה עימו.

עוד מסופר עליו, כי הקפיד ללמוד כל מסכת עד תומה. כשהגיע למסכת נזיר, היו לו עיכובים ולא הצליח לסיימה. באותה תקופה הוא זכה ליכנס אצל מרן ה'חפץ חיים', והנה בתוך שיחתם, לפתע אמר לו ה'חפץ חיים': "כשמתחילים מסכת, צריך לסיימה. למשל, כשמתחילים נזיר, צריך לסיימה מ'טעבל עד טעבל' (מכריכה לכריכה).

ואלה תולדות

מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל היה ממנהיגי אגודת ישראל באמריקה, ראש ישיבת קלצק שבפולין לפני המלחמה, מקים עולה של תורה בארה"ב ומייסדה של ישיבת לייקווד.

הוא נולד בסביסלוביץ שבבלארוס בשנת תרנ"ב. לימים החליף את שם משפחתו מפינס לקוטלר כדי לברוח מהרשויות באירופה. בבחרותו למד בישיבת 'כנסת ישראל' בסלבודקה והפליא בהתמדתו ובחריפותו והתגלה כעליו. בני משפחתו לחצו עליו שיעזוב את הישיבה וילמד מקצוע אך הוא עמד בלחצם והמשיך להתעלות בלימודו.

בהמשך עבר לסלוצק, ולאחר נישואיו החל ללמד בישיבה בסלוצק. לאחר כ-9 שנים נמלט מהקומוניסטים עם חלק ניכר מתלמידיו לקלצק. בתקופה זו הגיעה הישיבה לשיאה, בכמות ובאיכות, והיתה למרכז התורה מן הגדולים בפולין. בשנת תרפ"ה השתתף ביסוד 'ועד הישיבות' בוילנה ועסק בצוותא עם ה'חפץ חיים', רבי חיים עוזר גרודזנסקי ורבי אלחנן ווסרמן בכל ענייני הכלל, בייחוד באגודת ישראל.

בשנת ת"ש לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, ברח עם ישיבתו והגיע ליפן. בשנת תש"א הגיע לארה"ב והקים את "ועד ההצלה" של "אגודת הרבנים" למען פליטי המלחמה. מאוחר יותר הקים את ישיבת לייקווד בשם "בית מדרש גבוה באמריקה", שלימים הפכה לישיבה הגדולה בעולם עם אלפי תלמידים. הוא פעל רבות בשטח החינוך היהודי במסגרת 'אגודת ישראל', ומאוחר יותר כיהן כנשיא המועצה העולמית של 'אגודת ישראל'.

מרן הגר"א קוטלר זצ"ל נפטר בב' כסליו בשנת תשכ"ג בארה"ב, ונטמן בירושלים. חיבר את סדרת הספרים 'משנת ר' אהרן' - על מסכתות הש"ס, שו"ת, הלכות שכנים, מוסר ותנ"ך.

כל ימיו ולילותיו של רבינו היו מלאים תורה, תמיד חשש מפני איבוד זמן של דקה אחת בלא תורה ודביקות בה' יתברך. לכל מקום שהלך החזיק בידיו את הספר 'משנה ברורה'. אפילו כשעסק בענייני פיקוח נפש, והיה שרוי אז במתיחות עצומה, ניצל גם שבריר של דקה. סיפרו אודותיו, שראוהו פעם יושב ובידו האחת מחזיק את אפרכסת הטלפון, בשיחה עם נדבן אודות הבניין החדש שמקימים לישיבה, ובידו השנית מחזיק עט ורושם ציוני מקומות במחברת של חידושי תורה.

סיפר הגאון רבי שלמה ברוודא: "פעם, אחרי יום הכיפורים, נסעתי באוטובוס עם הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל. הוא נסע עם רעייתו הרבנית מלייקווד לעיר אחרת. בדרך ניסיתי לשאול אותו כמה שאלות שהתעוררו לי ביום כיפור, אבל רבי אהרן השיב לי שהוא חלש ותשוש מאד ואין בכוחו להשיב על שאלותיי.

ירדנו שלושתנו בתחנה הסופית. אך רבי אהרן ואשתו היו אמורים להוסיף ולקחת מונית כדי להגיע למחוז חפצם. כאשר נוכחתי בחולשתו הגדולה של רבי אהרן, החלטתי לעזור לו. סימנתי למונית לעצור, ונשאתי את מזוודתו של רבי אהרן עד לרכב והנחתי אותה בתוכו. נפרדתי מראש הישיבה ופנית אל המקום שאליו הייתי אמור להגיע.

הנה לפתע שומע אני שקוראים לי מאחור בקול רעש גדול. הסתובבתי לראות מיהו הקורא לי ונדהמתי לראות כי הקורא אלי בקול גדול הוא לא אחר מאשר ראש הישיבה. הוא סימן בידו שאחזור אליו. הנחתי שהוא צריך עזרה נוספת ולכן מיהרתי להגיע אליו ושאלתי לרצונו. כאשר הגעתי הוא כופף עצמו לפני ואמר לי בהתרגשות רבה: "איזה בעל חסד אתה! איזה בעל חסד! אי אפשר לתאר את גודל ההטבה שעשית עמדי!".

ברגע הראשון לא הבנתי כלל לאיזה חסד גדול מתכוון רבי אהרן. חשבתי שאולי החליף אותי בטעות עם אדם אחר שהטיב עמו. לא העליתי על דעתי שעל עצירת מונית ונשיאת מזוודה לא גדולה, מתכוון הוא לומר שאני כזה בעל חסד, ואשר על מעשה פעוט שכזה הוא מודה לי בכזו חמימות. אך גם אחרי שהודה לי פעם אחת מעומק ליבו, לא התקררה דעתו והוסיף להודות עוד פעם ועוד פעם בהתלהבות רבה תוך שהוא לוחץ בחמימות את ידי. הוא בירך אותי על אף תשישותו הרבה בברכות מאלפות, כאשר בכל אותה שעה הגויים ברחוב עומדים סביבנו ומביטים בתדהמה במחזה המוזר, כיצד יהודי קשיש מודה לאברך צעיר על

הגאון בעל ה'שואל ומשיב' לא יכול היה להירגע מהסיפור. הוא תמה מאוד בלבו - והרי הרבי מרימנוב אינו מפורסם בתור גאון הבקי בפוסקים - ואם כן מהיכן ידע שטעיתי בפסק הדין?

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זצוק"ל - ל' חשוון תר"ז

שבאמת היתה טעות מצערת בדבריהם. הם קראו שוב לכל הנוגעים בדבר, והקשיבו שוב לטענות הצדדים, וכתבו פסק דין חדש לטובת האלמנה.

הגאון בעל ה'שואל ומשיב' לא יכול היה להרגע מהסיפור, ובלבו תמה מאוד, שכן הרבי מרימנוב לא היה מפורסם בתור גאון הבקי בפוסקים, ואם כן מהיכן ידע שהוא טעה בדין?

לאחר זמן נודמנו שניהם במקום אחד, ואז שאל הרב מלעמברג את הרבי מרימנוב: "מהיכן ידע הרבי שטעיתי בדין?" ענה לו הרבי מרימנוב: "דוד המלך ע"ה אומר על דברי התורה: 'ומתוקים מדבש ונופת צופים'. כשאנו לומדים תורה, אנו מרגישים בפנינו את מתיקות התורה. אך כשקראתי את הפסק שלכם ולמדתי, לא הרגשתי בו שום טעם של מתיקות, ומכך ידעתי ברור שאין זו תורת אמת..."

כשחזר ה'שואל ומשיב' ללעמברג סיפר לדייני בית דינו את מה שאמר הרבי מרימנוב, וסיים ואמר: "מה יש לנו לומר, אם הוא טועם טעם מתיקות התורה, מה שאנו לא זכינו לזה..."

(מתיקות הדף היומי)

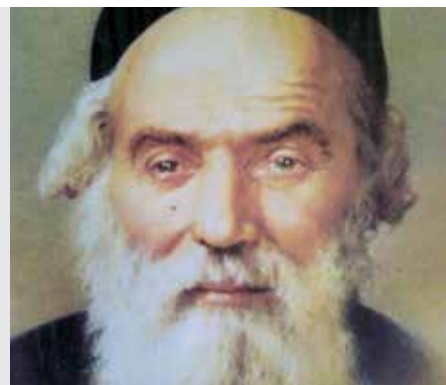
הרבי רבי הירש מרימנוב, המכונה 'רבי הירש משרת', היה כידוע תלמידו ומשרתו של הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זצוק"ל, אותו שירת בנאמנות ובתמימות, ולאחר פטירת רבו הקדוש נתמנה למנהיג על העדה כממלא מקום מורו ורבו זצוק"ל. מסופר שפעם באה אשה אלמנה אחת לפניו בקובלנא, שהיה לה דין תורה בלעמברג בבית דינו של הגאון הגדול רבי יוסף שאול נאטאנזאהן זצוק"ל בעל שו"ת שואל ומשיב, על ירושת בעלה שהיה עשיר גדול, והיא יצאה נקיה מנכסי בעלה, ועתה נשארה אלמנה עניה ואין מי שירחם עליה.

אמר לה הרבי שתראה לו את הפסק דין המנומק שקיבלה מבית הדין. הוא קרא את פסק הדין פעמיים ושלוש, ואמר לה: "סעי ללעמברג ואמרי להרב ולבית דינו בשמי שהם טעו בדין תורה, ושיעינו בו שוב".

האשה עשתה כאשר צוה עליה הרבי, אך כמובן שהם לא שמעו לה כלל, באמרם: "מה לו להרבי מרימנוב להתערב בדין תורה שלנו?" אבל האלמנה האומללה מרוב צערה לא זזה משם עד שהדיינים הואילו לעיין שוב בדינה. לאחר העיון היטב ראו

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"כמה אנשים טועים בענין זה, שכששומע אדם לשון הרע ורכילות מהוריו או מאשתו, מקבל זאת כאמת, כי חושב שהם בודאי לא ישקרו לו. וזו טעות גמורה..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

מחוסר ידיעה, או שאלו דברי גנאי בעלמא וכדומה, בוודאי שאסור לקבל את הדברים.

גם באופן שלא ניתן לדוף לכף זכות, מותר להאמין רק אם המספר ראה את הדבר בעצמו, וגם אז אסור לשומע לספר את הדבר לאחרים, ואסור לו לבזות את הנידון בדברים מחמת זה, וקל וחומר להפסידו בממון או להכותו ח"ו.

אמנם למעשה, קשה להתיר קבלת לשון הרע גם באופנים הללו, וכפי שמסכמים עניין זה בביאורים ומוספים שבמהדורת

הסעיפים הנלמדים בימים אלו עוסקים בדיני קבלת לשון הרע באופנים שונים שבהם יש סיבה לכאורה לקבל את הדברים - או מאדם שנאמן עליו כשני עדים, או מאדם שמסיח לפי תומו, וכן אם יש דברים נכריים שהדבר אמת.

בכל שלושת האופנים הללו, ההיתר לקבל את הדברים ולהאמין להם הוא רק באופן שלא ניתן לדון לכף זכות, וכגון שמספר על פלוני שעבר איסור גמור ומפורסם בישראל. אולם כשניתן לשפוט לכף זכות - כגון שניתן לתלות שעשה את האיסור

'דרשו' מתוך דברי החפץ חיים כאן ובמקומות נוספים:

לגבי אדם שנאמן עליו כבי תרי, כתב ה'חפץ חיים' שבזמננו הסכימו הפוסקים שאין לומר על אף אדם שהוא נאמן כשני עדים, כי לא ברור לנו הגדר בזה. מלבד זאת לא מצוי אפילו כמעט אחד מאלף שנוכל לומר עליו שנאמנים דבריו אצלנו כשני עדים, שלא יגרע או יוסיף אפילו תיבה אחת בענינים אלו של לשון הרע, שאנשים רבים אינם חושבים זאת לאיסור בעוונותינו הרבים; וגם שלא יהיה שום לימוד זכות על אותו אדם, ושיהיה בזה תועלת להבא.

והוסיף ה'חפץ חיים' שכמה אנשים טועים בענין זה, שכששומע אדם לשון הרע ורכילות מהוריו או מאשתו, מקבל זאת כאמת, כי חושב שהם בודאי לא ישקרו לו. וזו טעות גמורה, כי לא שייך לומר אפילו על אשתו שנאמנת אצלו כשני עדים, ומלבד זאת צריך שלא יהיה שום צד זכות בדבר, ושיהיה תועלת להבא, ואינו מצוי כמעט במציאות שיתקיימו כל התנאים.

גם לענין מסיח לפי תומו, כתב שכאשר יראה הקורא את כל התנאים הדרושים כדי שייחשב מסיח לפי תומו, יבין שכמעט קשה למצוא מסיח לפי תומו לדינא, ובפרט שעל פי דין יש ספק גדול ועצום האם מותר להאמין בלב לדבריו של מסיח לפי תומו, ועל כן השומר נפשו ירחק מזה.

דוגמא ל'דברים הניכרים' שמחמתם מותר להאמין לסיפור ששמע [כאמור, רק כשאי אפשר לדון לכף זכות, ובשאר התנאים המוזכרים לעיל] כתב ה'חפץ חיים' לעיל, שאם המספר סיפר את הלשון הרע בפני הנידון, והנידון מנסה לתרץ את עצמו, וניכר מתוך דברי התנצלותו שהדבר הוא אמת, מותר להאמין ולקבל את דברי הגנאי. אופן נוסף: כגון אם נפל חשד על כמה אנשים ששהו בבית אחד, ונגנב חפץ כלשהו, ואחד מהם בוודאי הוא הגנב, אלא שעל כולם לא היה שום דבר הניכר כלל ובחזקת כשרים הם לגמרי, ועל אחד מהם יש דבר הניכר קצת שהוא הגנב, נחשב כדבר הניכר ממש.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

להיכן נעלם האתרוג של הגאון מטעפליק?

עירובין קא

מעשה ב[בית]כנסת שבטבריא

הרב ראה את האתרוג שקנה, החליט שאי אפשר לברך עליו, ולכן נותן הוא לו את אתרוגו במתנה גמורה שלא על מנת להחזיר. סיפר הגאון רבי רפאל קוק זצ"ל רבה של טבריה, שפעם אחת בא אצלו בערב סוכות אחר הצהרים הרב מטעפליק זצ"ל וזירז אותו לצאת אתו לעניני צדקה. מה החפזון? שאלו ר' רפאל, הרי צריך עוד לבחור ערבות ולהשלים נוי סוכה? סיפר לו הרב מטעפליק כי נודע לו על תלמיד חכם צנוע שביתו ריק ממש ואין בו אף את מוצרי המזון ההכרחיים לחג. "אנו נוכל להשלים את ארבעת המינים מאוחר יותר, ואם לא נספיק להשלים נוכל גם לברך על אתרוג ולולב של אחרים, אבל אם אותו תלמיד חכם ישב בסוכה רעב ויוזיל דמעה, הלא הקדוש ברוך הוא יצטער עמו בצעריו". ומיד נזדרזו שניהם וכתתו רגליהם יחדיו כדי להשיג עבורו כסף ומצרכי החג.

(קובץ דרישה וחקירה)

הרב מטעפליק, רבי שמשון פולנסקי זצ"ל, ראוהו כשהוא מחפש שעות אחר אתרוג מהודר, ולאחר יגיעה מרובה מצא את אשר חפץ לבו. והנה ביום ראשון של סוכות הוא מגיע בא לבית הכנסת ובידו רק שלושה מינים, והאתרוג ההדור איננו. לפני קריאת ההלל פנה הגאון לאחד המתפללים וביקש ממנו את אתרוגו במתנה על מנת להחזיר. וכשקיבל, בירך עליו בשמחה. התלחשו הבריות: מה עם אתרוגו של הרב? והרי ראוהו בוחר ובוחר ובודק וקונה!?

נתברר שמעשה שהיה כך היה: מבית שכנו של הרב עלו צעקות ובכיות, וביקש הרב מהרבנית שתלך לראות מה אירע. נתברר שבתו החורגת של השכן שהיתה ילדה קטנה שיחקה באתרוגו של אביה החורג ופסלה אותו, ואשת השכן שידעה שבעלה השקיע סכום רב בקניית האתרוג, פחדה מאוד מתגובתו, עמדה והכתה את בתה הקטנה, ואף היא עצמה עמדה וגעתה בבכי. משכך, מיהר הרב עם אתרוגו לאשת השכן ונתנו לה, והורה לה לומר לבעלה, שכאשר

באיזה מקרה ראוי לאכול ביום טוב תבשיל שהתבשל לצורך שבת?

למבשל במזיד, הוא רק מפני כבוד השבת, שהרי אין לו תבשיל לשבת; אבל אם בישל ביום טוב לצורך ימות החול שלאחריו, אסור למבשל לאוכלו.

ובנוגע למלאכות אחרות שנעשו ביום טוב שלא לצורך היום - רבות הדעות, ורבים החילוקים להלכה בין סוגי המלאכות, ראה במקורות.

[שו"ע תקנז, כג, וביה"ל ד"ה אם, וד"ה בשבת; ביאורים ומוספים דרשו, 88-83]

מי שלא עשה 'עירוב תבשילין', ובישל ביום טוב לצורך שבת שלאחריו - בין אם עשה זאת בשוגג, ובין אם עשה זאת במזיד - התבשיל מותר באכילה. ויש שכתבו, שראוי לאכול את המאכל ביום טוב עצמו, כי בכך נהפך הבישול למפרע לצורך יום טוב, ונמצא שהוא 'מתקן' את האיסור.

ויש אומרים, שאם בישל במזיד, התבשיל מותר באכילה רק במקרה שאין לו תבשיל אחר לשבת. ויש מהם שהוסיף, שההיתר

מי גרוע יותר: העובר על איסור באופן הניכר או המערים ועובר עליו באופן שאינו ניכר?

ויש שציידו לאסור זאת לעולם. והטעם שהחמירו בהערמה יותר מאשר במזיד, (ראה לעיל), הוא מפני שעשיית האיסור באופן זה קלה בעיני המון העם, ואילו התיירו את אכילת התבשיל, היה הדבר גורם למבשל עצמו להמשיך ולעשות כן בהזדמנויות נוספות, וגורם גם לאחרים להחזיק במעשיו.

[שו"ע תקנז, כד, משנ"ב עז-עט, ושעה"צ קח]

בהמשך לאמור, אם הבישול נעשה בדרך 'הערמה', דהיינו, שבישל ביום טוב לצורך השבת באופן שנראה כאילו מבשל לצורך יום טוב - וכגון שבישל תבשיל לסעודת יום טוב, ובישל תבשיל נוסף בתואנה שאולי יקלעו אורחים לביתו ויזדקק לו ביום טוב; או שבישל תבשיל זהה בשני סירים, כאשר האחד מיועד לשבת, וטעם מכל אחד מהם מעט, כביכול הוא זקוק לשניהם ביום טוב - התבשיל אסור באכילה למבשל ולבני ביתו עד למוצאי השבת;

האם צריך לעשות 'עירוב חצרות' ליום טוב?

טוב, כדי להתיר טלטול חפצים שלא לצורך היום. ולכן, העושה עירוב חצרות בפעם אחת למשך כל שבתות השנה, יכלול בעשיית העירוב את כל הימים טובים; והעושה עירוב חצרות בכל ערב שבת, יכלול את יום טוב בעשיית העירוב לשבת שלפניו, ויקפיד שפת העירוב תישאר עד ליום טוב. ואם עושה עירוב חצרות נפרד עבור יום טוב, אין לברך עליו.

[שו"ע תקנח, א, משנ"ב א, ושעה"צ א]

מן התורה מותר לטלטל בשבת מבית לבית, מבית לחצר ומחצר לחצר, אולם, שלמה המלך עליו השלום תיקן שלא יעשו זאת ללא 'עירוב חצרות' (ראה שולחן ערוך שסו).

ובנוגע ליום טוב - לדעת השולחן ערוך, לא תיקנו עירוב חצרות ליום טוב, כיון שמלאכת 'הוצאה' מותרת ביום טוב כשהיא נעשית לצורך היום. ולדעת הרמ"א, תיקנו עירוב חצרות אף ליום

* לדעת הרמ"א, אמירת 'בזה העירוב' בעת עשיית 'עירוב תבשילין', היא חלק מעשיית העירוב, ואם לא נאמרה, אין העירוב חל. ויש חולקים. ולמעשה, אם נזכר ביום טוב שלא אמר נוסח זה בעת עשיית העירוב, ואין באפשרותו להשיג את צורכי השבת באופן אחר - רשאי להקל ולהכניס. * מי שלא עשה עירוב תבשילין, ונזכר בכך לפני שבישל ואפה לצורך סעודת יום טוב - רשאי לבשל ולאפות כמה סוגים של תבשילים ומאפים לצורך השבת, באופן הבא: מכל סוג, יכין את כל הכמות הדרושה לו בבת אחת, בסיר אחד, או בתבנית אחת, וכדומה, ויטעם ביום טוב מעט מכל סוג.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לעשות מלאכת 'אוכל נפש' ביום טוב לצורך ימי החול?

אם יש בה תועלת לבישול הנעשה עבור יום טוב, וכוונת העושה לתועלת זו, מותר להוסיף על הבישול; אך אין לומר בפירוש שהבישול הוא שלא לצורך יום טוב. ומאידך, אף כשתוספת הבישול אינה כרוכה בטירחה נוספת - אם ניכר בבירור שהיא נעשית שלא לצורך יום טוב, הריהי אסורה. וישנם אופנים שונים, ודעות שונות, בקשר לכך.

[שו"ע תקג, א, משנ"ב ה-יא, שעה"צ טו, וביה"ל ד"ה אבל; ביאורים ומוספים דרשו, 8-10]

היתר עשיית מלאכת 'אוכל נפש' ביום טוב, הוא כאשר המלאכה נעשית לצורך יום טוב. אולם, כאשר הדבר אינו כרוך בטירחה נוספת, מותר להוסיף על הבישול הנעשה לצורך יום טוב, גם עבור שבת או 'יום טוב שני' החלים לאחריו, ואף עבור ימי החול. ובמאכלים ובמשקאות מסוימים, ההיתר הוא רק כאשר הבישול עבור היום האחר אינו כרוך בתוספת פעולה כלשהי. וכמו כן, אף כאשר תוספת הבישול כרוכה בטירחה נוספת -

הלוח היומי

ב' בכסלו | הגה"צ רבי נתן מאיר ב"ר משה יום טוב וואכטפויגל זצ"ל המשגיח דלייקווד

יארצייט:

ת"ש: הגה"ק רבי נחום ב"ר יעקב וידנפלד מדומברובא זצ"ל הי"ד, בעל 'חזון נחום'
תש"כ: הגאון רבי עקיבא ב"ר שמחה בונם סופר זצ"ל גאב"ד פרשבורג בעל 'דעת סופר'
תשכ"ג: הגאון רבי אהרן ב"ר שניאור זלמן קוטלר זצ"ל ראש ישיבת קלצק ולייקווד
תשנ"ט: הגה"צ רבי נתן מאיר ב"ר משה יום טוב וואכטפויגל זצ"ל המשגיח דלייקווד

יארצייט הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל משגיח ישיבת ליקווד

ה' דואג בשבילך!

פעם ניגש בחור אחד למשגיח, הגה"צ רבי נתן וואכטפויגל ואמר לו: "אני דואג! יש לי דאגה על שידוכים ופרנסה", אמר לו המשגיח: "הקב"ה דואג בשבילך..."

(לקט רשימות - מוסר ועבודת ה' עמ' מז)

נשתדל להתחזק בידיעה שהשי"ת משגיח עלינו בכל צעד ושעל בחיים ועושה את הטוב ביותר בעבורנו.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il